

Forskning og begær – en kærlighedserklæring til videnskaben

Vi har sat os ved et af de lave borde på Københavns Hovedbanegård, udenfor en cafe, tæt op af glasvæggen hvorfra varmen strømmer ud på vores rygge. Kolde vindpust stryger gennem hovedbanens brede gange. Hans blik brænder. Han kysser mig, og vi taler om videnskaben, om vores fælles passion – rastløsheden. Vi har skabt et elektrisk ladet rum omkring os. Jeg læser højt af mine yndlingspassager i værket foran os. Det er et udvalg af Charles Sander Peirces essays om matematik, bevidsthed og semiotik. Det har den ønskede virkning. Begær.

I sit essay *The Scientific Attitude and Fallibilism* deler Peirce menneskene ind i tre klasser. Den første gruppe er de personer, for hvem følelsens kvalitet er det primære – kunstnerne. Den næste er de praktiske folk, dem som får hjulene til at køre rundt. For dem er verden er et sted fyldt af potentiale, af ting som kan indrettes bedre. Den tredje gruppe er de, for hvem intet er større end viden. Disse mennesker er drevet frem af ønsket om at lære, lige som andre er drevet af ønsket om at lære fra sig, at give indsigter videre eller at udøve indflydelse. Den sidste gruppe, skriver Peirce, er de sande videnskabsmænd – dem for hvilket intet andet gør livet værd at leve, end at bore sig ind til kernen af denne betagende verden og forsøge at forstå.

Lysset koncentrerer på papiret, som et kort øjeblik træder frem med dets gullighvide, ru struktur, så forsvinder det bag de sorte bogstaver, som svæver i luften, kondenseret *mening*. Rummet, min krop, lydene forsvinder, og jeg *begriber*. Jeg er ren bevidsthed, og alt, jeg ved og har erfaret, er i dette øjeblik forbundet. Stumper af overbevisninger, brudstykker af hændelser, ord og sætninger hvirvles op og lægger sig til rette på nye måder. Det er overvældende. Så smukt at det er ubærligt. Jeg ser op. Arkitektlampen, med den slappe fjeder. Koppen, med kaffesporenes flodaflejringer ned ad siden. Min kollega, som sidder bøjet over tastaturet. Snavset på gulvet. Støvet i luften. *Kærlighed*.

Jeg ser Lucrecia. Jeg ser hende som fireårig. Hun står i døråbningen. Den skarpe guatemalanske sol oplyser luften omkring hende, indenfor er det mørkt. Hun ser på sin bror, Jesús. Han er tolv. Han står midt i rummet, sveden løber fra hans pande ned over de sammenpressede øjenbryn, videre, hænger sekunder i øjenvipperne før de falder og bliver til våde pletter i støvet på jordgulvet ved hans fødder. Hans tænder er bidt sammen. Han holder om et par ben, løfter dem op. Han prøver at løfte sin yngre bror, som hænger i en løkke fra en af loftets bjælker. Hans far hængte ham dér, før

han gik. Jeg ser Lucrecia, 34 år. Hun prøver at klatre over muren, som adskiller hendes hus fra Jesús'. Luften gennemskæres af svigerindens uafbrudte skrig, mens broderen tæver sin søn til uigenkendelighed. Indtil alt pludselig bliver stille, og Lucrecia hører sin niece sige, *åh min gud, jeg tror du har slået ham ihjel*. Jeg ser Lucrecia, 44 år, nakken er stiv og skuldrene stenhårde efter et livs rengøring, tøjvask, strygning, madlavning, børneopdragelse. Håret er tyndt, og hun har mistet en tand for hvert af de fem børn, hun har født. Hendes øjne, som ser på mig nu, er intelligente og varme, men jeg har set dem lyne af vrede.

- *Hvad skal det bruges til? – Til at blive klogere af*. Ja, ja. Det ved han godt, han er selv akademiker. Embedsmand. Men altså, hvad skal det *bruges* til? Jamen, så må jeg forsøge at svare med lånte ord fra den revolutionære folkesanger Silvio Rodriguez: - *Jeg foretrækker at tale om det umulige, for om det mulige vides allerede meget*. Han bliver fjern i blikket. Smiler forceret. *Ej*, siger jeg, *det skal skabe klarhed over de forhold, som er medvirkende til, at implementeringen af politik og lovgivning aldrig går helt, som man planlægger. Er det for eksempel overhovedet muligt, set i forhold til de rammebetingelser, som sagsbehandlerne arbejder under?* Jeg kan da også godt tale dét sprog. Dér, skriver Peirce, hvor bureaukraterne udgør den mest veluddannede klasse, dér må videnskabelig forskning sygne hen.

Jeg står nøgen midt på det snavsede gulv. Han står nøgen overfor mig. Ser på mig med sine drillende, brune øjne. - *Jeg har aldrig været i seng med en kvinde. Skuffer det dig?* - *Jeg har været i seng med tyve mænd. Skuffer det dig?* Vi er unge. Vi vil elske mere, vide mere. Det har betinget bevægelsen fra første blik til første kys. Det er årsagen til, at vi ligger på en loppebefængt, beskidt madras, og leende bryder de lokale normer for opførsel. Det bliver årsagen til, at vi otte år senere vil mødes på et universitet i en anden del af verden. Og det vil uundgåeligt føre os til en ny seng og et nyt brud på andre og mere voksne normer.

Min vejleder er vred. Vores institutleder vil indføre en ordning, så man ved sygdom ikke senere skal indhente de opgaver, man skulle have lavet, mens man var syg. *Det får mig til at føle mig som en lønarbejder*, siger hun.

Min vejleder ringer til mig kl. 20 lørdag aften, og beretter den følgende halvanden time minutiøst om, hvordan man fremstiller skrumpehoveder, og om hvorfor det er så vigtigt ikke at gå med sandaler i Brasilien. Det gør hun, fordi jeg er ked af det.

Under et kursus på fakultetet bliver jeg tung om hjertet, fordi dekanen vil have os til at lave kontrakter med vores vejledere. Ord som *forventningsafstemning*, *forhåndsftale* og *rettigheder* gør mig bange for, at noget vigtigt vil gå tabt.

Konsulenten står og ser ud over 45 phd-studerende fra alle faglige retninger, af alle nationaliteter. 'Man bites dog', siger han, *dét er den interessante vinkel*. Det er det, vi skal lære nu. At skrive sådan, at alt *det vigtige* står i starten, for ingen læser alligevel noget til ende. Det må vi forstå, selvom det er svært for os. Vi gør modstand, det har de forventet. Vi har jo ikke erfaring med at formidle vores stof. Det *ved* de godt. Den omvendte nyhedstrekant, *sådan* skal det være. Det er jo ikke nogen, som vil støtte vores forskning, hvis ikke vi kan fortælle dem, hvorfor det er *vigtigt*. Sådan *er* det. Vi skal kunne fortæller det på halvandet minut.

Elevator samtalen: Min forskning er vigtig, fordi den får mig til at føle mig i live.

Fordi jeg ikke kan andet end at forske, fordi trangen til at endevende

Selvfølgeligheder og pille det fra hinanden for at se, hvad

Der kunne komme ud af, at anskue verden fra

En helt anden vinkel er uimodståelig.

Fordi der er noget, som jeg

Ikke synes giver

Mening, som

Det er

nu.